

Oli joulukuinen aamupäivä, taivaalta tuli lumentapaista, lämpömittari kieppui nollan kummallakin puolen ja aurinko leikki piilosta pohjoisen pallonpuoliskon kanssa. Markus tarpoi loskassa työpaikalleen. Kadun vieressä hän näki miehen, joka piteli pahvista kylttiä, johon oli mustalla tussilla raapustettu kylmästä vapisevin käsin teksti, jolla koitettiin vedota syvälle ohikulkevien ihmisten tunteisiin muutaman lantin saamiseksi. Valitettavaa vain oli, että ihmisten tunteet olivat haudattu niin syvälle, ettei niihin ulottunut kodittoman kourakaan. Markus kaiveli taskunpohjiaan ja löysi kaksieurosen. Hän tiputti sen peltikippoon ja siitä kuului äänekäs kolahdus. Samalla hän levitti kätensä anteeksipyytelevästi, ettei ollut enempää kolikoita mukana. ”Jumala armahtaa sinua”, kuului miehen koriseva ääni. Markusta alkoi kiehtoa miehen kohtalo. Miten joku joutuu tuohon asemaan, minkälaisia ratkaisuja täytyy elämässään tehdä? Saavuttuaan työpaikalleen Markus toivoi, ettei olisi sinne tullutkaan koko päivänä. Koko paikka oli aivan sekaisin, selvästi oltiin huolissaan omasta tulevaisuudestaan. YT-neuvottelut olivat alkamassa, pelko ja epätietoisuus levittivät etäpesäkkeitään jokaiseen työntekijään. Markus oli hiukan yli viidenkymmenen, mies parhaassa iässä. Vaikka hän oli nuorekas yliviisikymppinen, hän tajusi, että alati heikkenevillä työmarkkinoilla sen ikäinen ei ollut ”kuumaa kamaa” ja alati kasvavilla työttömyysmarkkinoilla sen ikäinen yhteen ammattiin koulutettu oli yhtä kuin valtavirta. Hän vain odotti lopullista lähtöään. Eläkkeelle? Ilmeisesti. Olihan muutama vuosisata sitten viisikymppinen jo vanhus. Nykyään monet viisikymppiset hankkivat urheiluauton tai nuoremman vaimon, jotta uskottelisivat itselleen olevansa vielä kahdenkymppin hujakoilla. Eivät olleet. Toki, nykyään oli täysin hyväksyttyä, että viisikymppinen pukeutui värikkäisiin housuihin ja muodikkaisiin paitoihin. Markus ei, mutta jotkut muut niin tekivät. Pomo tuli avokonttorin puolelle. Laskeutui hiljaisuus. Lottokone käynnistyi, virallisena valvojana tänään olivat jännitys sekä epätoivo. Se tuli kuin hidastetusta filmistä. Kirjain kerrallaan. Kaksi oikein. Kuusi. Seitsemän. Ja vielä lisänumerotkin päälle. ”Markus tulisitko käymään täällä”. Markus nousi tuolistaan. Hän käveli konttorin lävitse, koskaan aikaisemmin elämässään häntä ei ollut tuijottanut yhtä moni silmäpari kuin tuona hetkenä. Paitsi tietenkin ala-asteen joulukuvaelmassa, kun hän oli yhden kohtauksen ja yhtä monen repliikin verran esittänyt majatalon pitäjää. Ei sentään poroa. Joulu oli vaihtunut pääsiäiseen. Hän ratsasti aasilla kohti ristiinnaulitsemistaan ja muut levittivät palmun oksia hänen eteensä. Yhtäkkiä hän näki käytävän vieressä jotain outoa, jotain jonka ei kuuluisi olla siinä. Aivan varmaksi ei Markus kyennyt sanomaan mikä se oli, mutta se näytti putken suuaukolta. Ison putken. Hän otti sivuaskeleen lähemmäksi ja kyllä, putki se oli silmämääräisesti noin hänen levyisensä. Sen reunaan oli kaiverrettu suurin kirjaimin ”Eläke”. Markus oli aina ollut utelias luonne. Jos hän olisi ollut päälle vielä älykäskin, ties mihin olisi voinut aueta elämän portit. Vaan eipä ollut älykkyyttä sen enempää kuin huumorintajuakaan. Markus veti syvään henkeä, sulki silmänsä ja hyppäsi putkeen. Eläkeputkeen. Putkessa ollessaan, Markus ei ollut aivan varma mihin suuntaan hän liukui. Ylös vai alas, oikealle vai vasemmalle, pää vai jalat edellä. Se oli ollut hetken kuin vesiliukumäki, hauska ja leppoisa, ottaa joissakin kohdin hiukan mahanpohjasta, mutta vain sillä tavalla hauskasti ja jännittävästi, ei ikävästi. Nyt se oli muuttunut erikoisemmaksi, ajattomammaksi ja suunnattomammaksi. Yhtäkkiä putken päästä alkoi näkyä jotain. Sitten Markus mätkähti jollekin pehmeälle. Silmät eivät aluksi nähneet mitään, mutta sitten ne tottuivat hämärään. Hän vilkuili ympärilleen. Kaunista tasaiseksi leikattua nurmea. Hän alkoi kävellä ja katsella ympärilleen. Keskellä nurmea oli lampi, vesi näytti kirkkaalta. Markus maistoi sormen päällään, maistui normaalilta. Pieni epäily kummitteli takaraivossa, mutta hän työnsi sen pois ja teki käsistään kupin, jonka jälkeen joi vetää ahnaasti. Markus jatkoi tiedustelu retkeään. Hän katseli ympärilleen ja jonkun matkan päässä oli erottavinaan toisen putken pään. Sama putki, jolla hän

oli tähän erikoiseen ympäristöön tullut, se ei voinut olla, näyttikin aivan erilaiselta ja suuaukkokin oli suurempi. Tuosta putkesta tulee varmasti enemmän ihmisiä tänne kuin siitä mistä minä tulin, Markus tuumi. Hän lähestyi putken suuta ja näki, että siihen oli kaiverrettu suurin kirjaimin: "Ryypy". Se selittääkin miksi sen suuaukko on isompi. Sen jälkeen hän alkoi huhuilemaan sattuisiko jossain olemaan muitakin, luulisi jonkun toisenkin astuneen edes jompaankumpaan putkeen sisään. "Onko täällä ketään? Kuuleeko kukaan?" Huudot kaikuivat ympäriinsä. Yhtäkkiä ihmisiä alkoi tulla valtoimenaan tervehtimään uutta tulokasta. Markuksen ilme oli kuin nuorella pojalla, joka juuri tajusi, ettei vetänyt ulos tarpeeksi nopeasti. Ihmisten ulkoiset ominaisuudet olivat erilaisia, osalla oli selvästi rantavarustus päällään, joillain oli puku, mutta monet näyttivät aivan tavallisilta kengänpohjan kuluttajilta ihan niin kuin Markus itsekin. Ihmiset tervehtivät Markusta ja toivottivat tervetulleeksi. Hän kysyi mihin oli saapunut, mutta vastaukseksi hän sai vain mystisen tokaisun: "sen saa jokainen päättää itse". Monet kyselivät, mitä putkea pitkin hän oli saapunut. Samassa "Ryypyn" suuaukosta putkahti uusi tulokas. Markus huokaisi helpotuksesta, ettei ollut enää porukan kiinnostuksen kohteena. Hän jatkoi kiertelyään. Putkia oli monenlaisia. Eläkeputken ja ryypyputken lisäksi löytyi muun muassa hiihtoputki, työputki, voittoputki, keuhkoputki, lyijyputki, putkitelevisio ja putkirulla. Jokaisen syövereistä tuli uusi ihminen silloin tällöin. Levähdyspaikalla oli työläisten näköistä porukkaa. He esittäytyivät putkimiehiksi. Samalla he selittivät merkityksen yhteisölleen, he korjasivat putket jos ne alkoivat vuotaa tai jos ne olivat tukkeutuneet siten, ettei sieltä tullut tarpeeksi ihmisiä. Markus pysäytti erään hiihtoputkesta tulleen naisen ja kysyi tältä miten hän oli tänne joutunut. Nainen selitti, että oli eksynyt yöhiihdollaan hiihtoputkeen, ja kun kylmä oli alkanut muuttumaan lämpimäksi, seuraava asia mitä hän tajusi oli, että hän oli täällä. Markus oli ymmällään. Sitten hän toisti saman kysymyksen putkirullasta tulleelta nuorelta urheilijan näköiseltä mieheltä. Hän kertoi, että oli kotonaan kompastunut putkirullaansa, jonka oli hankkinut lihasten hieromista varten ja lyönyt päänsä lattiaan. Seuraavan kerran hän heräsi täältä. Markukselle valkeni. Tämä oli taivas, putkien taivas. Hän oli aina miettinyt mitä oli eläkeputken päässä ja taivashan siellä oli, tietenkin. Putkimankasta alkoi soimaan tuttu sävel. "A-B-C, kissa kävelee, putkea pitkin taivaaseen". Samassa käsi laskeutui Markuksen olkapäälle. Hän käännähti äkisti. Mies oli häntä noin kolmekymmentä senttiä pidempi, joten miehen täytyi olla yli kaksimetrinen. Vartalo oli laiha, kasvoista päätellen mies oli jostain idän maasta, todennäköisesti Koreasta. Hän esitteli itsensä tämän paikan ylimmistöksi ja kertoi nimensä olevan Ki Put. Hän valitteli väärinymmärrystä ja selitti, että Markus oli tullut tänne erehdyksessä. Vielä ei ollut hänen vuoronsa. Ki vei Markuksen poistoputken luo ja toivotti hyvää paluumatkaa. Markus ei ehtinyt ottaa matkapahoinvointilääkettään ennen kuin putki alkoi taas kieputtaa häntä. Sitten hän tipahti jaloilleen tutulle lattialle, työpaikalleen. Samat lukuisat silmä- ja silmälasiparit tuijottivat häntä. Hän käveli johtajan luokse. Perhana en kyllä halua eläkeputkeen vielä, hän mietti. Markusta pelotti hieman. Johtaja selitti tilanteen ja valitteli ratkaisua, jonka vuoksi ihmisiä jouduttaisiin irtisanomaan. Kuitenkin, koska johtoportaassa eräs pitkäaikainen osastonjohtaja oli siirtynyt eläkkeelle, oli siellä miesvajautta. Markus mietti itsekseen mitä johtoportaan miesvajaus tarkoitti. Oliko se sitä, että naisia oli lähestulkoon yhtä paljon kuin miehiä vai sitä, että johtoportaassa oli yhtä paljon tai vähemmän henkilöitä kuin muita työntekijöitä. Markuksen kävi sääliksi eläkeputken syövereihin joutunutta miestä. Sitten johtaja kysyi, että haluaisiko Markus aloittaa huomenna osastonjohtajana. Markus vain tokaisi olevansa liian nuori eläkeputkeen. Hölmistyneen näköinen johtaja tulkitsi tämän myöntäväksi vastaukseksi. Sitten johtaja puristi Markuksen kättä ja lähti pois. Kauaa ei ehtinyt hyvä olo lämmittää sisältäpäin. Markuksen selkää pitkin alkoi valua kylmä hiki pisara ja hän nielaisi. Hän oli nähnyt putkimaassa myös

työputken.